

Markkinat

30.4.2020

Sähkömarkkinatiedon julkaisuun liittyvän asetuksen sovellusohje

1 Yleistä

Tämän sovellusohjeen tarkoitus on kertoa käytännön toimenpiteistä Suomessa toimiville sähkömarkkinoimijoille liittyen komission asetukseen N:o 543/2013 tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta. Asetus on myös Suomessa velvoittavaa lainsäädäntöä. Sen mukaan vastuu tiedon sisällöstä on kunkin tiedon ensisijaisella omistajalla esimerkiksi verkonhaltijoilla, sähkön tuottajilla tai suurilla sähkön kulutusyksiköillä. Näiden toimijoiden on tärkeää tutustua säädäntöön.

Asetus läpinäkyvyyden lisäämisestä sähkömarkkinoilla tuli voimaan 14.6.2013. Asetuksen mukaisesti ENTSO-E toteuttaa internet-sivuston, jossa julkaistaan laajasti sähkömarkkinoiden toimivuutta edistävää markkinatietoa. ENTSO-E:n markkinatiedon sivusto (transparency.entsoe.eu) valmistui 5.1.2015.

ENTSO-E on tehnyt menettelykäsikirjan (Manual of Procedures), joka täydentää asetusta. Menettelykäsikirjan liitteenä ovat julkaistavien tietojen yksityiskohtaiset kuvaukset "Detailed Data Descriptions". Menettelykäsikirja on julkaistu ENTSON sivustolla ja linkki siihen löytyy myös Fingridin internetsivuilta <https://www.fingrid.fi/sahkomarkkinat/sahkomarkkinainformaatio/eurooppalainen-transparensialusta/>. Seuraavassa käydään läpi asetuksen sisältöä ja kerrotaan siitä, mitä toimenpiteitä asetuksen artiklat edellyttävät ja mitä markkinatietoa toimijoiden tulee julkaista aiemman tiedon lisäksi. Päivitämme tätä ohjeistusta tarvittaessa vastaamaan uusia käytäntöjä.

2 Markkinatiedon välitys ja julkaisu

Fingrid pyrkii osaltaan tekemään markkinatietojen välityksen mahdollisimman tehokkaaksi ja vähän kuormittavaksi tiedon omistajille. Tieto poimitaan pääosin jo olemassa olevista lähdejärjestelmistä ja Fingrid hoitaa tiedon välityksen ENTSO-E:n sivustolle.

2.1 Sähkönkulutus

6 artikla - Kokonaiskuormitusta koskevat tiedot

Fingrid laskee Suomen tarjousalueen sähkön kokonaiskulutuksen ja laatii kulutusennusteet. Fingrid toimittaa nämä tiedot ENTSO-E:lle, eikä toimenpiteitä toimijoilta tarvita.

7 artikla - Kulutusyksiköiden epäkäytettävyyttä koskevat tiedot

Asetuksen mukaan markkinoimijoiden on ilmoitettava sähkön kulutusyksikön epäkäytettävyys Fingridille, mikäli muutos on yli 100 MW. Pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt ovat kehittäneet tähän tarkoitukseen NUCS-järjestelmän (www.nucs.net). Fingrid toimittaa tiedon edelleen ENTSO-En järjestelmään.

Asetuksessa annetaan markkinoimijoille mahdollisuus käyttää myös kolmannen osapuolen palvelua tiedon toimittamiseen ENTSO-En järjestelmään, jos asiasta on

Markkinat

30.4.2020

sovittu kantaverkkoyhtiön kanssa. Tiedot toimittavan järjestelmän tulee täyttää ENTSO-E:n menettelykäsikirjan vaatimukset ja tiedonvaihdon tulee olla testattu ENTSO-E:n kanssa. Lista hyväksytyistä palvelu toimittajista julkaistaan Fingridin www-sivuilla.

2.2 Huippukulutustilanteen tehotase

8 artikla vuosiennustemarginaali

Fingrid laskee ja toimittaa sähkön huippukulutustilanteen tehotaseen ENTSO-E:lle aiemman käytännön mukaisesti.

Toimijan on lähetettävä tieto voimalaitosten suunnitelluista keskeytyksistä vuosiennustemarginaalin laskemista varten kantaverkkosopimuksen ehtojen mukaisesti.

2.3 Siirtoverkot

9 artikla - Siirtoinfrastruktuuri

Fingrid raportoi ENTSO-E:lle siirtoverkkoon tulevista muutoksista.

10 artikla - Siirtoinfrastruktuurin epäkäytettävyyttä koskevat tiedot

Fingrid tekee ilmoitukset pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden yhteisessä NUCS-järjestelmässä (www.nucs.net), josta tiedot välitetään ENTSO-E:lle.

11 artikla - Alueiden välisen kapasiteetin arviointiin ja tarjontaan liittyvät tiedot

Sähkömarkkinalle tarjottavien rajasiirtokapasiteettien osalta tiedot toimitetaan ENTSO-E:lle NUCS-järjestelmästä. Siirtorajoituksiin ja tarjottua siirtokapasiteettia rajoittaviin tärkeimpiin kriittisiin verkkoelementteihin liittyvät tiedot Fingrid välittää suoraan ENTSO-E:lle.

12 artikla - Alueiden välisen siirtokapasiteetin käyttöön liittyvät tiedot

Fingrid, ja muut pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt järjestävät sähkön aluehintojen, tarjousalueiden nettotilanteen, pullonkaulatulojen ja seuraavan päivän tarjousalueiden välisen sähkökaupan tietojen toimittamisen ENTSO-E:lle. Lisäksi Fingrid lähettää tietoa fyysisistä siirrosta rajajohdoilla sekä muita mahdollisia kaupallisia tietoja rajayhteyksiltä.

13 artikla - Ylikuormituksen hallintatoimenpiteitä koskevat tiedot

Rajajohtokapasiteetin turvaamiseksi tehdyt vastakaupat sekä niihin liittyvät kustannukset ovat tietoja, jotka Fingrid lähettää ENTSO-E:lle.

2.4 Sähköntuotanto

14 artikla - Tuotantoennuste

Fingrid vastaa Suomen tarjousalueen tuotantolajikohtaisen installoidun voimalaitoskapasiteetin julkaisusta. Voimalaitoskapasiteetti julkaistaan polttoaineittain

Markkinat

30.4.2020

lajiteltuna koosteena vähintään 1 MW:n installoidun nettosähkötehon tuotantoyksiköistä. Polttoainejaottelu on esitelty liitteessä 1.

Fingridin kantaverkkoasiakkaiden tulee ilmoittaa Fingridille tiedot kyseisistä voimalaitosyksiköistä sekä päivittää tiedot vuosittain marraskuun loppuun mennessä vastaamaan seuraavan vuoden alun tilannetta.

Yli 100 MW:n suuruisten sähkön tuotantoyksiköiden muutokset tulee ilmoittaa Fingridille vuosittain viimeistään marraskuun lopussa. Tällöin on ilmoitettava kaikki suunnitellut muutokset seuraavien kolmen vuoden aikana. Tämä koskee käytössä, suunnitteilla tai rakenteilla olevia voimalaitoksia.

Voimalaitosten seuraavan päivän tuotantosuunnitelmat tulee toimittaa Fingridille tasepalvelusopimuksen ehtojen mukaisesti.

Fingrid tekee aurinko- ja tuulivoiman sähköntuotantoennusteen, joten tämä ei edellytä toimijoilta toimenpiteitä.

Fingrid toimittaa kaiken artiklaan 14 liittyvän tiedon eteenpäin ENTSO-E:lle.

15 artikla - Generaattori- ja tuotantoyksiköiden epäkäytettävyyttä koskevat tiedot

Toimijoiden on ilmoitettava generaattoriyksikön epäkäytettävyys Fingridille, mikäli muutos on vähintään 100 MW. Vastaavasti myös tämän suuruiset suunnitellut epäkäytettävyydet kolmelle seuraavalle vuodelle on ilmoitettava Fingridille.

Toimijoiden on ilmoitettava Fingridille vähintään 200 MW:n tuotantoyksikön epäkäytettävyyden muutokset, mikäli muutos on vähintään 100 MW. Vastaavasti nämä epäkäytettävyyden suunnitellut muutokset on ilmoitettava kolmelle seuraavalle vuodelle.

Edellämainittujen ilmoitusten tekemistä varten pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt ovat kehittäneet NUCS-järjestelmän (www.nucs.net). Fingrid toimittaa tiedon edelleen ENTSO-E:n järjestelmään.

Asetuksessa annetaan markkinatoimijoille mahdollisuus käyttää myös kolmannen osapuolen palvelua tiedon toimittamiseen ENTSO-En järjestelmään, jos asiasta on sovittu kantaverkkoyhtiön kanssa. Tiedot toimittavan järjestelmän tulee täyttää ENTSO-E:n menettelykäsikirjan vaatimukset ja tiedonvaihdon tulee olla testattu ENTSO-E:n kanssa. Lista hyväksytyistä palvelutoimittajista julkaistaan Fingridin www-sivuilla.

16 artikla - Toteutunut tuotanto

Uutta julkaistavaa tietoa on vähintään 100 MW:n suuruisten generaattoriyksiköiden tuntikohtainen tuotantotieto. Nämä tiedot on julkaistava viiden päivän kuluessa käyttöjakson päättymisestä. Edellä mainittujen kokoisten generaattoriyksiköiden omistajien tulee lähettää Fingridille tuntikohtaista tuotantotietoa luotettavalla tarkkuudella. Tiedon tulee olla generaattoriyksiköittäin jaoteltua. Suomesta toimitettava tieto on samaa kuin sähkön tuottajien Fingridin käytönvalvontajärjestelmään toimittama mittaustieto, joten tämä ei edellytä toimenpiteitä toimijoilta. Fingrid toimittaa tiedot eteenpäin ENTSO-E:lle.

Markkinat

30.4.2020

Fingrid lähettää ENTSO-E:lle aggregoituna koko Suomen sähköntuotannon tuntiarvot polttoaineittain jaoteltuna.

Vesivarastojen täyttöasteen laskee Suomen Ympäristökeskus, joka toimittaa tiedon Nord Pool Spotille. Tieto välitetään Nord Pool Spotin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti ENTSO-E:lle.

2.5 Tasehallinta

17 artikla - Tasapainottaminen

Fingrid toimittaa kaiken tasapainottamiseen liittyvän tiedon ENTSO-E:lle.

3 Markkinatoimijoiden tunnistuskoodit

EIC (Energy Identification Code) on kantaverkkoyhtiöiden yhdessä kehittämä standardisoitu koodisysteemi Euroopan sisäisille energiamarkkinoille. Sillä tunnistetaan yksilöllisesti markkinaosapuolet ja muut markkinoille osallistuvat objektit. Koodia tarvitaan luotettavaan ja tehokkaaseen tiedonvaihtoon markkinaosapuolten ja siirto-operaattorin välillä, ja ne ovat perusta automatisoidulle tiedonvaihdolle. EIC-järjestelmä on yleisesti käytössä Euroopassa, ja kaikki markkinatoiminnot voidaan yksilöidä koodien avulla. Koodia tarvitsevat lähinnä vain kansainväliseen kauppaan osallistuvat markkinaosapuolet, koska kansallisten vähittäismarkkinoiden tiedonsiirtoon EIC-koodeja ei käytetä.

Toimijoiden tulee hakea EIC-koodit kaikille niille tuotanto- ja kulutuskohteilleen, joista he ovat velvollisia tekemään UMM-ilmoitukset. Fingrid myöntää Suomessa käytettävät koodit (Local Issuing Office). EIC-koodeja voi hakea sähköpostilla osoitteesta lio@fingrid.fi.

Liite

Tuotantotyyppikohtainen jaottelu